

Projekt skupia się na kluczowym dla współczesnej archeologii egejskiej zagadnieniu dolnych miast mykeńskich. Cywilizacja mykeńska rozwinęła się na terenie środkowej i południowej Grecji podczas późnej epoki brązu (II tys. p. Ch.), stopniowo stając się kulturą dominującą w basenie Morza Egejskiego. W szczytowym momencie swojego rozwoju cywilizacja mykeńska wykształciła instytucję pałacu - monumentalnej siedziby władcy o licznych funkcjach społecznych i ekonomicznych. Wskutek stopniowej centralizacji funkcji administracyjnych i gospodarczych wokół pałaców, dochodzi do rozwoju otaczających je osad, nazywanych zwyczajowo dolnymi miastami. Dochodzi więc w cywilizacji mykeńskiej do urbanizacji rozumianej relacyjnie, jako powstawanie różnic funkcjonalnych pomiędzy osadami w jednej sieci osadniczej jak i pojawienie się strukturalnego, wewnętrznego podziału wewnątrz poszczególnych ośrodków. W tym rozumieniu do procesów urbanizacyjnych w cywilizacji mykeńskiej dochodziło dopiero w odniesieniu do dualistycznego układu dwóch obiektów (pałac+dolne miasto), który w projekcie zostaje nazwany miastem pałacowym. Charakter i wymiar procesów urbanizacyjnych zachodzących w mykeńskim systemie osadniczym jak i funkcja i znaczenie dolnych miast jest wciąż przedmiotem debaty, a stań badań nad tymi zagadnieniami wymaga uzupełnień. Prezentowany projekt zmierza do zebrania wszystkich dostępnych w literaturze, rozproszonych danych archeologicznych i historycznych na temat dolnych miast mykeńskich, ponownej ich analizy i reinterpretacji w nowym, kontekstualnym i całościowym ujęciu.

W celu osiągnięcia zakładanych wyników na potrzeby projektu zostanie stworzona relacyjna, interaktywna komputerowa baza danych, zbierająca wszystkie dane uzyskane dzięki licznym kwerendom bibliotecznym. Dzięki analizie poszczególnych kategorii danych (dotyczących przede wszystkim rozplanowania osad, typów zabudowań i dystrybucji zabytków w ich obrębie) projekt zakłada stworzenie modeli interpretacyjnych omawianych stanowisk i ich socjotopografii w skali mikro i następnie ich umieszczenie w szerszych regionalnych i ponadregionalnych kontekstach porównawczych (Kreta, miasta wschodniego basenu Morza Śródziemnego). Każdy poziom interpretacyjny charakteryzuje się przy tym wykorzystaniem odmiennej, odpowiednio dobranej metodologii. Integracja wszystkich poziomów interpretacyjnych pozwoli na syntezę wyników projektu w przekrojowy sposób i nadanie całości przełomowego charakteru.

W ramach projektu powstanie pierwsza w historii archeologii egejskiej monografia na temat dolnych miast mykeńskich, kompletująca wszystkie dostępne dotychczas dane ale też będąca głosem w dyskusji na temat charakteru kultury mykeńskiej i prezentująca kompleksowe interpretacje zebranych informacji. Literatura naukowa dotycząca dolnych miast i urbanizacji w kulturze mykeńskiej wymaga uzupełnienia o koncepcyjną pracę weryfikującą dotychczas przyjęte założenia. Prezentowany projekt jako pierwszy podejmie próbę takiej weryfikacji i stworzenia interpretacji dolnych miast odpowiadającej współczesnej wiedzy o osadach obronnych i centrach pałacowych epoki brązu. Praca jako pierwsza omawiałaby również wyczerpująco wszystkie dotychczas opublikowane domostwa mykeńskie zlokalizowane na terenie dolnych miast. Tym samym stanie się kluczową dla intensywnie rozwijającej się archeologii osad mykeńskich, choćby z racji ilości zebranych danych archeologicznych. Taka monografia wpisywałaby się też w dominujący obecnie w archeologii egejskiej nurt odchodzenia od badania wyłącznie pałaców i kontekstów związanych z elitami, i skupienia się na niższych warstwach społeczeństwa. Pomimo, że relacja na linii dolne miasto – pałac (niższe warstwy społeczne - elita) jest kluczowa dla zagadnienia, to prezentowany projekt zdecydowanie skupia się na pierwszej z tych dwóch wzajemnie powiązanych całości. Użycie rozbudowanej i uniwersalnej bazy teoretycznej pozwoli również na nadanie pracy wymiaru wykraczającego poza specjalistyczne pole archeologii egejskiej i poruszenie kwestii związanych z procesami tworzenia się miast, wykształcaniem się stratygrafii społecznej, rozbudowanej sieci osadniczej czy wreszcie pierwszych państw. Byłyby to również ważny punkt w dyskusji nad miejscem kultury mykeńskiej w ówczesnym świecie i jej znaczeniu dla powstania współczesnej kultury euro-atlantyckiej.